

Do roka a do dne

Jméno Martina Reinera mají mnozí spojené s románem Básník. Román o Ivanu Blatném, který sklidil obdiv kritiku i čtenářské obce. Méně známá je skutečnost, že je majitelem brněnského nakladatelství Druhé město, které vydává třeba i knihy Michala Viewegha. Martinu Reinerovi v listopadu vychází nová kniha s názvem Jeden z milionu.

Studoval jste vysokou vojenskou školou. Máte v sobě vštěpený řád a smysl pro pořádek? Je něco z toho nutné k povolání spisovatele?
Vojenská škola v mém smyslu pro pořádek a řád nejspíš nějakou roli sehrála, ale už před ní tu byli jacísi nemečtí předci na každé druhé větvi mého genetického stromu a připouštím, že oblečení jsem si musel hezky skládat už pro přesvědčení matky, že je to tak správné. Jinak průzra, jak já ji chápu, bezpochyby

z nichž většina někde vyšla, a byly to téměř bez výjimky texty psané na zakázku. Když se na mě v říjnu loňského roku obrátil Petr Minařík z Větrných mlýnů, abych u nich „do roka a do dne“ vydal knihu v rámci projektu K4, jenom jsem se zasmál. Je sice hezké, že v rámci toho projektu vyjde jedna a taž kniha vybraného autora zároveň ve čtyřech jazycích, ale já píšu, tedy tvořím velmi pomalu – a to se o mně alespoň tady v Brně ví. Jenže jak

kem brzy potvrdilo, že bez ohledu na téma, ba i na formu, s níž jsem se docela snažil pracovat. Je „dlouhé“ těch textů má, jinými slovy hlas, jakým ty texty promlouvají. Je rozpoznatelný jako jeden a týž hlas. To mi dodalo odvahu ponechat v tom výsledném souboru, jehož podobu jsem dlouho cizeloval, většínu těch drobných formálních výbojů, jako je třeba povídka psaná v dialogu... a jinak se skoro polovina textů sice obrací do minulosti, ale ve vý-

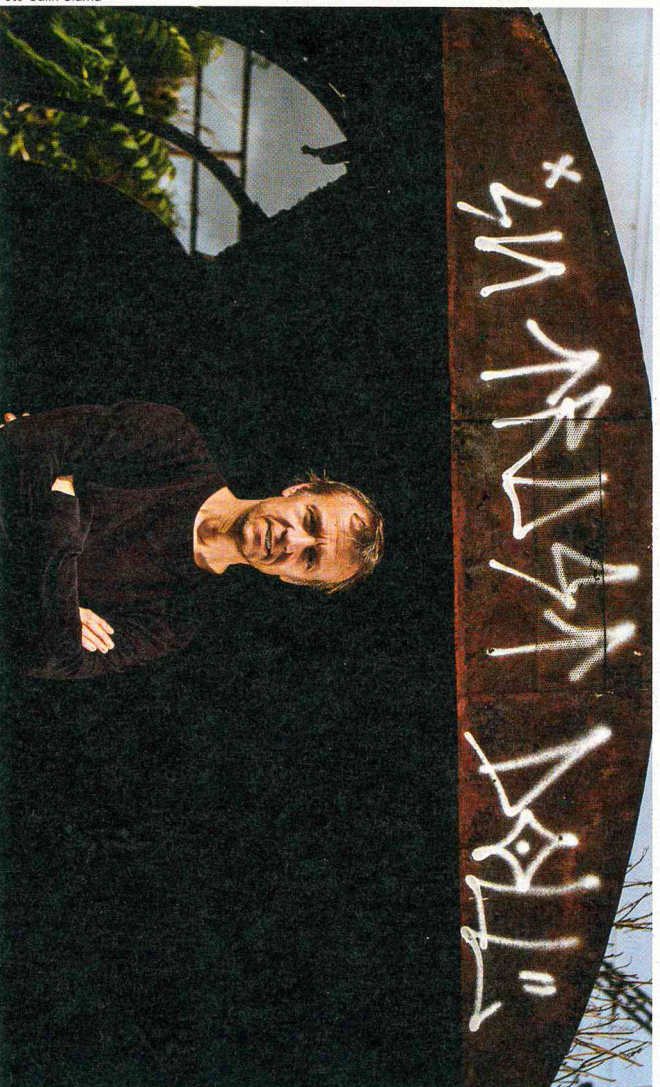

Foto Sláik Šláma

„První a poslední čtenář, který může ovlivnit podobu povídek, jsem já sám. Ale jsem čtenář náročný“, říká Martin Reiner.

potřebuje něco jako vnitřní řád. Težko ovšem říct, jestli boj o něj vychází ze stejných zdrojů. Která mě v posledku přinutí k vysávání v předstíni.

V roce 1992 jste si založili nakladatelství Petrov, ze kterého se později stalo Druhé město. Chtěl jste si v něm vydávat vlastní texty?

Ne, to ne. Básnickou prvotinu jsem si vydal o rok dřív v nakladatelství Homer, pak už jsem na nic podobného nemyslel – a taky má druhá knížka vyšla v Českém spisovatelii a třetí v Torstu.

Vaše historie literární čítá více než patnáct vydaných knih. Čím se ta liší? Jeden z milionu, od ostatních liší?

Jeden z milionu je moje první povídková kniha. Vznikla tak, že jsem k ní byl přinucen. Měl jsem za předchozích sedm let v počítačovém souboru skoro deset povídek,

se tady všechno ví, věděl Petr i o těch povídkách „ve torotě“.

Zkrátka jsme těch piv asi vypili víc, než bylo zdrávo – a já tu knihu přišlibl. Myslím jsem si totiž, že mám dvě třetiny de facto hotové, pár povídek připišu a je vymalováno. Jenže když jsem si pak ty staré povídky začátkem prosince konečně znovu přečetl, zjistil jsem, že použitélné jsou tak tři nebo čtyři. V knize je tak nakonec čtrnáct, převážně úplně nových textů, což je výsledek mnohaměsíční velmi usilovné práce.

Spojuje povídky nějaké obecnější téma?

Nespojuje je ani tak téma, jako spíše „duch“. Rychle jsem zjistil, že čím jáko nutnost, aby knižní soubor nebyl jen nahodilým sběrem kratších prozaických textů, ale aby dohromady tvořil kompaktní celek. Pár zkušených čtenářů mi našťáší cel-

sledku se mně samotnému zdá, že podstatnější konkrétní příběhy jsou některá témata, která se téměř nutně kavě v různých povídkách vrací: iniciační momenty a lidé, kteří jsou jejich původci, svoboda nejen fyzická, nenařvatnost a neopakovatelnost prožitých věcí, lidská výjimečnost až k hranicím šílenství...

Jaký je váš ideální čtenář?

Upřímně: první a poslední čtenář, který může nějak zásadně ovlivnit podobu těch povídek, jsem já sám. Ale jsem čtenář náročný: chci věřit, že ten který text musel být napsán, chci se při čtení dojmout i pobavit. Jinak je tu samozřejmě redaktor knihy, v tomto případě Standa Zajíček, a také skupina světlých, pečlivě vybraných „testovacích“ čtenářů, jejichž pomoc při cizelování toho konečného tvaru je pro mě velmi důležitá.

■ Anna Nádvorníková

VYTIPOVÁNO

BRUNENSIMUM S VELIČENSTVEM

Hned dvě letošní výročí se týkají britské královn Alžběty II. Vedle jejích dekadentních si právě moravská metro-

polé připomíná dvacet roku od jejího oficiálního pobytu 28. března 1996. Slavnou návštěvu nyní ozvlátní

reprezentativní publikace nakladatelství Littera **Čtyři hodiny s královnou**. Spojili tu síly známá (obzvláště nedávno zesnulá) reportážní fotografka **Helena Kupčíková** a básník i publicista **Michal Žák**. Kniha v necelé stovce barevných snímků bezprostředně, takřka krok za krokem zachycuje nedlouhý, leč nabitý pobyt jejího Veličenstva v Brně. Záklád doprovodu nový text v desítkce česko-anglických kapitol věcně i poeticky představuje osobnost hosta, věnuje ná- vštěvu do širokého kontextu, přináší přehled rozmanitých kontaktů Brna s Velkou Británií (včetně troji „vizity“ prince Charlese)

i mnoho dalších zajímavostí. Z dokumentárně cenného vzpomínkového Brunensia čerpal už také porad Gro Brno Zelny rjnk.

■ Vít Závodský

SVĚT JAKO NA DLANI

Atlas světa, jaký svět ještě neviděl – tak zní podtitul publikace **Mayy autoru Alexandry a Daniela Mizielnišských** (Host). Nepřeháná. Je to skvostná, chceli-li „učební pomůcka“, spíše však nápaditě koncipovaná, invenčně a s vitipem provedená výtvarně zjemněná kniha, jež zve na velkorysou cestu kolem světa. Autorům se podařilo pojednat jednotlivé světadíly a na čtyři desítky zemí jako pouťavě a dlou-

chápavě putování, přidali neuvěřitelné kvantum údajů, statistických i historických faktů – to vše pro-

střednictvím názorných, graficky pozoruhodných map s minimem textů, a hlavně „jazykem“ dynamičtější kresbiček. Děti i dospělí si mohou dát veselé opáčko z dějepisu i zeměpisu a navíc, ne-li především, mít požitek z půvabné knižky.

■ Agáta Pilařová